

Monitorizarea mass-mediei în campania electorală pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021

Raport nr. 3
18-24 iunie 2021

Kingdom of the Netherlands

*Acest raport a fost realizat cu sprijinul financiar al
Oficiului Ambasadei Țărilor de Jos în Moldova.*

Date generale

Scopul și obiectivele proiectului: Monitorizarea și informarea publicului cu privire la comportamentul mass-mediei în campania electorală și accesul concurenților electorali la mass-media. Monitorizarea își propune să analizeze tendințele reportericești care pot afecta performanța instituțiilor mass-media și compromite abilitatea acestora de a oferi publicului informații veridice, echidistante și pluraliste.

Perioada de monitorizare: 1 iunie – 10 iulie 2021

Criteriile de selectare a instituțiilor mass-media supuse monitorizării:

- Audiența / impactul: național, regional
- Tipul de media: audiovizual
- Forma de proprietate: publică, privată
- Limba difuzării: română, rusă

Lista instituțiilor mass-media monitorizate:

Moldova 1 (19:00) – post public, acoperire națională, difuzează în limbile română și rusă;
Prime TV (21:00) – post privat, acoperire națională, difuzează în limbile română și rusă;
Primul în Moldova (18:00) – post privat, acoperire națională, difuzează în limbile română și rusă;

Publika TV (versiunea online) – post privat, acoperire națională, difuzează în limbile română și rusă;

Jurnal TV (19.00) – post privat, acoperire regională, difuzează în limbile română și rusă;

NTV Moldova (19.00) – post privat, acoperire regională, difuzează în limbile română și rusă;

RTR Moldova (20.00) – post privat, acoperire regională, difuzează în limbile rusă și română;

TV 8 (19:00) – post privat, acoperire regională, difuzează în limbile română și rusă;

Pro TV (20.00) – post privat, acoperire regională, difuzează în limba română;

TV6 (19.00) – post privat, acoperire regională; difuzează în limbile română și rusă.

ABREVIERI

APC – Administrația publică centrală

APL – Administrația publică locală

AUR – Alianța pentru Unirea Românilor

CEC - Comisia Electorală Centrală

BECS – Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor

BERU – Blocul Electoral Renato Usatîi

PACCC – Partidul Acțiunii Comune Congresul Civic

PACE – Partidul Acasă Construim Europa

PAS - Partidul Acțiune și Solidaritate

PDCM – Partidul Dezvoltării și Consolidării din Moldova

PDA – Partidul Democrația Acasă

PDM – Partidul Democrat din Moldova

PLD – Partidul Legii și Dreptății

PP „NOI” – Partidul Politic NOI

PNOI – Partidul Noua Opțiune Istorică

PPDA – Partidul Platforma Demnitate și Adevăr

PPPO – Partidul Politic Puterea Oamenilor
PPPS – Partidul Politic Partidul Schimbării
PP Șor – Partidul Politic Șor
PUN – Partidul Unității Naționale
PVE – Partidul Verde Ecologist
PMPSN – Partidul Politic Mișcarea Profesioniștilor Speranța-Nadejda
PPPOM - Partidul Politic Partidul Oamenilor Muncii
PPM – Partidul Patrioții Moldovei
PRM – Partidul Regiunilor din Moldova
PSRM – Partidul Socialiștilor din Republica Moldova

2. Cadrul metodologic

A fost monitorizat conținutul integral al principalelor buletine de știri zilnice de la fiecare post de televiziune, fiind analizate materialele cu caracter electoral direct și indirect. Materialele au fost supuse unei evaluări de conținut și de context, pentru a determina dacă sunt favorabile sau defavorabile unui sau altui partid/unei sau altei formațiuni politice. De asemenea, materialele au fost analizate conform următoarelor criterii de reflectare obiectivă:

Imparțialitate și obiectivitate. Partizanat politic: Potrivit Codului serviciilor media audiovizuale (CSMA), în virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie a) să asigure distincția clară între fapte și opinii în știri; b) să informeze cu privire la un fapt sau un eveniment corect, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință (Art.13 (1)). În același timp, potrivit prevederilor deontologice, știrile trebuie să fie imparțiale și obiective și să nu favorizeze anumite partide/grupuri/persoane în detrimentul altora. Prezența elementelor discriminatorii în cadrul reportajelor și știrilor reprezintă un prim criteriu de prezentare a realității prin prisma opiniilor jurnalistului. Filtrarea știrilor și analiza minimă a istoriei și contextului, de asemenea, vorbesc despre apărarea intereselor anumitor actori, dar nu ale publicului larg. Iar Codul electoral, art. 69 (5) stipulează că mijloacele de informare în masă nu vor adopta tratamente privilegiate față de concurenții electorali în virtutea statutului social și/sau a funcțiilor pe care le dețin candidații acestora.

Pluralismul de opinie. Corectitudinea și echilibrul surselor: Pentru a fi corecte și echilibrate, materialele trebuie să prezinte toate părțile vizate, în special când e vorba de subiecte controversate, și să trateze în mod egal oponenții. De asemenea, mass-media trebuie să asigure accesul la o multitudine de păreri diverse care ar ajuta auditoriul să-și creeze propria opinie asupra subiectelor reflectate. CSMA stipulează că în cadrul programelor audiovizuale de știri, pentru care exactitatea și corectitudinea sunt esențiale, relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii (Art.13 (4)).

Limbajul și imaginile utilizate: Exagerările și limbajul licențios utilizat în mod deliberat – cum ar fi limbajul peiorativ sau etichetele atribuite anumitor persoane sau organizații, precum și imaginile manipulate astfel încât anumite părți să apară în lumină negativă – ridică grave semne de întrebare cu privire la respectarea standardelor etice și profesionale. Comportamentul etic al jurnaliștilor este pus la îndoială de cele mai multe ori atunci când imaginile prezintă aspecte ce nu corespund realității, când acestea sunt trucate, dar și atunci când anumite știri sunt ilustrate cu imagini ce nu au legătură cu textul. CSMA interzice difuzarea reportajelor susceptibile de a propaga, incita, promova sau justifica ura rasială, xenofobia, antisemitismul sau alte forme de ură fondate pe intoleranță sau pe discriminarea pe criterii de sex, de rasă, de naționalitate, de religie, de dizabilitate sau de orientare sexuală (Art. 11(2)).

3. Datele monitorizării

Moldova 1

Implicarea în reflectarea campaniei electorale

În perioada 18-24 iunie 2021, postul public de televiziune Moldova 1 a difuzat șapte ediții ale Mesagerului de la ora 19.00. În total, au fost puse pe post 51 de știri cu un volum de 3688 de secunde (1,02 ore), care au avut tangență directă cu campania electorală pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021. Știrile cu caracter electoral au fost prezentate în cadrul rubricii „Alegerile Parlamentare Anticipate 2021”, fiind axate preponderent pe activitățile de campanie ale concurenților și promisiunile lor pe diverse segmente politice, sociale, economice.

O parte din știri au avut în vizor activitatea Comisiei Electorale Centrale, care a înregistrat ultimii doi concurenți electorali, a deschis un Centru Unic de Apeluri și a atacat cu recurs la Curtea Supremă de Justiție (CSJ) decizia Curții de Apel Chișinău privind numărul secțiilor de votare ce urmează a fi deschise peste hotare. În perioada monitorizată, Moldova 1 a lansat dezbaterile electorale la postul public de televiziune, iar în cadrul buletinului au fost difuzate cinci știri care i-au avut drept protagoniști pe invitații dezbaterilor. De asemenea, Moldova 1 a prezentat o știre cu privire la rezultatele celui de-al doilea raport de monitorizare a zece posturi de televiziune în campania electorală, realizat de Centrul pentru Jurnalism Independent, și a arătat datele unui sondaj de opinie privind preferințele alegătorilor înainte de scrutin.

Imparțialitate și obiectivitate. Partizanat politic

În perioada supusă monitorizării, Moldova 1 a avut un comportament echilibrat și a reflectat corect și neutru activitățile de campanie ale concurenților înscrși în cursa electorală, fără a fi observată o tendință de favorizare sau defavorizare a acestora. Toți candidații au avut acces la spațiul de antenă al postului public de televiziune, fiindu-le oferit timp de emisie în funcție de activitățile desfășurate.

Tonalitatea cu care au fost reflectate activitățile electorale ale candidaților a fost una neutră, fără a fi remarcată favorizarea sau defavorizarea vreunui dintre concurenții înscrși în cursa pentru parlamentare, cu excepția reprezentanților Blocului Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor care au fost mai prezenți atât în știri de campanie, cât și în materiale ce lansau acuzații la adresa altor actori politic, în două cazuri fiind vorba de tonalitate pozitivă.

Opțiunile electorale ale cetățenilor au fost abordate într-o știre din 23 iunie despre un nou sondaj de opinie, în care au fost prezentate echilibrat atât informațiile legate de partidele care ar accede în Parlament dacă duminica viitoare ar avea loc alegeri, cât și cele referitoare la politicienii în care cetățenii au cea mai mare încredere. În general, sondajul a corespuns prevederilor *Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale în alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 în mijloacele de informare în masă din R. Moldova*¹¹, fiind menționate

¹¹ *Regulamentul privind reflectarea campaniei electorale în alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 în mijloacele de informare în masă din R. Moldova:* Furnizorii de servicii media au dreptul să difuzeze rezultatele sondajelor de opinie cu tematică electorală nu mai târziu de 5 zile înainte de ziua alegerilor, doar în cazul în care acestea sunt însoțite de următoarele informații: denumirea organizației care a efectuat sondajul; data sau intervalul de timp în care s-a desfășurat sondajul și metoda utilizată; dimensiunea eșantionului și marja maximă de eroare; persoana care a comandat sondajul și sursa de finanțare; dovada privind notificarea CEC despre desfășurarea sondajului de opinie cu tematică electorală în conformitate cu art. 70 alin. (10) din Codul electoral. În cazul exit poll-urilor, va fi prezentată hotărârea CEC cu privire la desfășurarea acestui sondaj.

eșantionul, marja de eroare și sursele de finanțare. În același timp, postul public nu a anunțat dacă sondajul a fost sau nu autorizat de CEC.

Pluralismul de opinie. Corectitudinea și echilibrul surselor

Pentru a realiza cele 51 de știri cu caracter electoral direct, jurnaliștii de la Moldova 1 au utilizat 116 surse, cei mai mulți fiind concurenții electorali și reprezentanții CEC.

Din perspectiva frecvenței și a duratei aparițiilor, cea mai mare prezență au avut-o reprezentanții BECS - zece apariții directe sau mențiuni și cel mai mare volum pentru intervenții directe sau indirecte (228 de secunde), urmat de AUR cu opt apariții și un volum de 124 de secunde. PAS a avut nouă apariții directe și indirecte, cu un volum de 113 secunde, iar PPDA - șase apariții și un volum de emisie de 99 de secunde. PACE și BERU au avut câte cinci apariții, PDM – patru, iar PACCC și PPR - câte două apariții fiecare.

Frecvența apariției actorilor electorali în știri și volumul intervențiilor/TOP 10

Subiecți citați/menționați	Frecvența	Durata apariției directe și indirecte, secunde
BECS	10	228
AUR	8	124
PAS	9	113
PPDA	6	99
PDM	4	81
BERU	5	69
PPPS	1	54
PACE	5	50
PACCC	2	55
PPR	2	42

De asemenea, în știrile din săptămâna monitorizată au mai fost citați PDA – trei ori (24 secunde), PPPO și PPOM - de două ori fiecare, cu un volum de emisie aproape similar - 18 și, respectiv, 19 secunde. De trei ori a fost menționat PUN, o singură dată - PP Șor, PPM, PNOI, PDCM, PP „NOI”, precum și candidatul independent Veaceslav Valico. Președinta Maia Sandu a fost vizată în două știri cu caracter electoral, care l-au avut drept protagonist pe candidatul de pe lista BECS, Bogdan Țirdea. Acesta a declarat că „*va cere Procuraturii Generale și celei Anticorupție să investigheze presupusele conexiuni dintre directorii ANRE și Maia Sandu*” și a „*prezentat rezultatele «reformelor» din perioada în care Maia Sandu era ministru*”. În ambele cazuri, „*serviciul de presă al Președinției a declarat că nu comentează declarațiile electorale ale lui Bogdan Țirdea*”.

Din numărul de materiale difuzate, zece au fost controversate, în toate fiind asigurat echilibrul surselor. În majoritatea știrilor care au reflectat activitatea concurenților, postul public de televiziune a folosit o singură sursă, fără a oferi informații de context.

La capitolul asigurării egalității de gen, Moldova 1 a acordat prioritate surselor de sex masculin, aceștia fiind citați/menționați de 62 de ori, în timp ce femeile au fost citate/menționate de 19 ori (23%).

Limbajul și imaginile video utilizate

În intervalul 18-24 iunie, Moldova 1 a folosit un limbaj adecvat, în conformitate cu normele deontologice. Imaginile utilizate au fost neutre și au respectat standardele etice și profesionale.

Jurnal TV

Implicarea în reflectarea campaniei electorale

Între 18-24 iunie, Jurnal TV a difuzat 23 de subiecte electorale în cele cinci ediții ale principalului buletin de știri al zilei, cu un volum de 4012 secunde (1,1 ore). Postul a relatat pe larg la tematica numărului secțiilor de vot ce urmează a fi deschise de autorități peste hotarele țării, deciziile instanțelor de judecată și ale CEC în acest sens, precum și opiniile unor experți pe marginea subiectului. Alte știri s-au referit la activitățile de campanie ale concurenților și prezentarea angajamentelor electorale; dosarul deputatului Petru Jardan, candidat pe listele PP Șor, ce vizează concesionarea Aeroportului Internațional Chișinău; raportul președintei Maia Sandu la șase luni de mandat, rezultatele unui nou sondaj electoral. Redacția a difuzat și o știre extinsă, cu elemente de investigație, despre interesele a doi exponenți PDM în schema de livrare a carburanților în regiunea transnistreană. Știrile care au vizat direct candidații electorali s-au regăsit la rubrica „Alegeri parlamentare anticipate 2021”.

Imparțialitate și obiectivitate. Partizanat politic

În perioada de monitorizare, Jurnal TV a tratat neutru și echidistant subiectele cu tematică electorală, fără a favoriza sau defavoriza vreun concurent și fără a recurge la amestec dintre fapte și opinii în știri. Jurnaliștii au respectat normele legale și deontologice, iar în materiale nu au fost identificate elemente de tendențiozitate.

În fiecare buletin, canalul TV a difuzat câte o știre cu titlul „Electorală 2021: evenimente de campanie”, în care a făcut o trecere în revistă a evenimentelor electorale de peste zi ale concurenților. Durata aparițiilor a fost relativ egală pentru toți candidații, iar la final postul preciza că „*ceilalți concurenți electorali nu au organizat astăzi evenimente publice vizibile în cadrul campaniei electorale*” cu referire la candidații care nu s-au regăsit în sintezele respective.

Pe 21 iunie, Jurnal TV a informat despre rezultatele unui nou sondaj de opinie, fiind menționați toți concurenții electorali, precum și politicienii care s-ar bucura de cea mai mare încredere în rândul populației. Știrea a corespuns *Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale în alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 în mijloacele de informare în masă din R. Moldova.*

Pluralismul de opinie. Corectitudinea și echilibrul surselor

Postul de televiziune a citat sau menționat în știrile cu tematică electorală 91 de surse, garantând diversitatea acestora. Printre ele se numără exponenți ai formațiunilor participante în campanie,

reprezentanți ai CEC, APC, ai instanțelor de judecată și organelor de drept, precum și diplomați, experți, instituții media.

15 concurenți au avut acces în știrile din această săptămână de monitorizare. PPDA a beneficiat de cel mai mare spațiu de emisie - 276 de secunde, fiind citat în șapte materiale. Urmează PDM, cu o durată a apariției de 269 de secunde, după care PAS, BECS și PPPS cu peste 100 de secunde de emisie fiecare.

Frecvența apariției actorilor electorali în știri și volumul intervențiilor/TOP 10

Subiecți citați/menționați	Frecvența	Durata apariției directe și indirecte, sec
PPDA	7	276
PDM	4	269
PAS	8	196
BECS	9	178
PPPS	1	100
PDCM	2	94
PRM	1	87
PACCC	2	77
AUR	3	68
BERU	3	67

Printre cei care au fost citați în câte o știre se mai numără PACE și PP Șor, cel din urmă fiind menționat și într-o altă știre. PNOI și candidatul independent Veaceslav Valico au fost doar menționați.

Nouă știri din cele 23 monitorizate au fost controversate. În cinci cazuri, Jurnal TV a asigurat dreptul la replică pentru cei vizați, două știri au fost dezechilibrate, iar altele două parțial echilibrate. Pe 24 iunie, postul a informat într-o știre-flash despre faptul că AUR a contestat în instanță decizia CEC de a deschide 150 de secții de vot în diasporă. Este citat indirect Dorin Chirtoacă cu acuzații că autoritatea electorală „*comite abuz în serviciu, repetat și în formă agravată*”. Replica CEC lipsește. Într-o știre parțial echilibrată din 22 iunie se spune că ministrul Agriculturii l-a demis pe directorul Inspectoratului pentru Protecția Mediului pentru că nu ar fi demis la rândul său mai mulți șefi din raioane, care urmau a fi înlocuiți cu persoane loiale Partidului Socialiștilor (PSRM). Ministrul neagă acuzațiile, în timp ce PSRM nu a fost abordat pentru un comentariu. Pe 23 iunie, televiziunea a difuzat o știre cu elemente de investigație despre faptul că o pătrime din consumul anual de carburanți din Transnistria este asigurat de o companie moldovenească, deținută de o altă firmă în care fiul lui Alexandru Pânzari deține cotă-parte, iar „*potrivit documentelor, interese pecuniare în afacere ar avea și Alexandru Jizdan*”. În timp ce Alexandru Pânzari este citat direct cu o reacție, jurnaliștii informează că „*pe Alexandru Jizdan nu l-am găsit la telefon. Serviciul de presă al PDM ne-a spus că acesta este plecat la întâlniri cu alegătorii. Am fost îndemnați să-i scriem un mesaj. Răspuns la mesaje nu am primit*”. Ei citează declarații de acum jumătate de an ale lui Jizdan, dar nu la subiectul investigației, ci despre relațiile unor politicieni de pe ambele maluri ale Nistrului.

În această perioadă s-a observat o discrepanță pronunțată între numărul femeilor și bărbaților citați sau menționați drept surse - 56 de bărbați și 7 femei (12,5%).

Limbajul și imaginile video utilizate

Atât limbajul, cât și imaginile video utilizate în buletinele de știri difuzate de Jurnal TV au fost în corespundere cu normele deontologice, fără abateri și elemente discriminatorii.

NTV Moldova

Implicarea în reflectarea campaniei electorale

Postul de televiziune NTV Moldova a difuzat în perioada de raport 40 de materiale cu caracter electoral direct și indirect, cu un volum total de 5210 secunde (1,4 ore). Subiectele au vizat în principal activitățile de campanie ale unor concurenți electorali, acuzații lansate de anumiți candidați în adresa altora, informații de la CEC privind proceduri electorale etc. Postul a difuzat și un șir de materiale în afara rubricii electorale care s-au referit la activități din regiuni, dar și la subiecte cu caracter electoral indirect care au vizat-o pe președinta Maia Sandu.

Imparțialitate și obiectivitate. Partizanat politic

O mare parte din materiale (18) au fost lipsite de imparțialitate, fapt demonstrat de modul în care au fost selectate subiectele, cât și de modalitatea de relatare. De exemplu, postul a difuzat zilnic câte cel puțin trei știri cu prezența și/sau despre reprezentanții BECS, care au fost de regulă protagoniștii știrilor, aceștia prezentând obiectivele electorale sau lansând acuzații la adresa altor concurenți electorali, în special PAS, dar și la adresa președintei Maia Sandu.

Știrile cu tentă acuzatoare au fost, de regulă, tendențioase și nu întotdeauna au separat faptele de opinie. Astfel, la 23 iunie, postul difuzează un material cu elemente de comentariu, care informează că „*atunci când a avut nevoie de voturi pentru a ajunge șef de stat, Maia Sandu a fost generoasă în promisiuni, de la scoaterea gardului de la Președinție, până la reducerea cheltuielilor pentru întreținerea instituției. Ulterior, alegătorii s-au convins că Maia Sandu a avut cea mai scumpă ceremonie de investire din istoria țării, iar gardul a rămas neatins. Așa s-a întâmplat și cu investigarea furtului miliardului. Când avea nevoie de voturi, se jura să facă dreptate...*”, fără a atribui cuiva citatul dat. Întreg materialul constă din astfel de comentarii însoțite de imagini și sincroane cu Maia Sandu.

Un alt material tendențios și manipulator (un sondaj de opinie de tip Vox Populi realizat la Dubăsari) a fost pus pe post la 18 iunie. Însoțit de burtiera „*Proeuropenii i-au dezamăgit pe alegători*”, intro-ul materialului este general și confuz, nu precizează că „*sondajul nu este reprezentativ pentru opinia publică și nu are valoarea unui sondaj*”, după cum prevede Codul Serviciilor Media Audiovizuale (CSMA), art.13 (11), lăsând impresia că este vorba de un sondaj la scară națională. „*După ce au guvernat țara timp de 12 ani, partidele pro-europene au reușit să dezamăgească o bună parte a societății. Moldovenii spun că, din 2009, formațiunile pro-occidentale au împărțit doar promisiuni despre o viață mai bună, însă în realitate cetățenii au ajuns mai săraci și fără speranță în ziua de mâine. Pe 11 iulie, oamenii spun că vor ieși masiv la votare pentru a schimba direcția în care se îndreaptă Republica Moldova*”, anunță prezentatoarea, iar în continuare sunt citați mai mulți cetățeni nemulțumiți de pensiile mici, medicamente scumpe, oameni plecați peste hotare etc. Nu este clar la ce întrebare răspund oamenii, mulți dintre ei constatând problemele pe care le au la moment. Cu referire la ziua alegerilor, persoanele intervievate susțin ideea de a merge la vot, dar nimeni nu se referă la

necesitatea schimbării direcției de dezvoltare a țării. Astfel, concluziile reporterului nu sunt susținute de declarațiile participanților la sondaj. Intro-ul este însoțit de imagini de arhiva, în care Maia Sandu apare alături de ex-premierul Vlad Filat, fără ca postul să anunțe că utilizează imagini de arhivă, așa cum prevede legislația. Secvența menită să ilustreze conexiunea dintre Sandu și Filat (condamnat pentru corupție) este repetată de două ori. Astfel, NTV Moldova nu a respectat Art.13 (1) al CSMA, care prevede că furnizorii de servicii media trebuie să prezinte informația în mod imparțial și cu bună-credință.

În perioada de raport, postul a difuzat două știri în care a manipulat informația și a dezinformat telespectatorii. Este vorba de un subiect din 18 iunie făcut în baza emisiunii *Acces Direct* de la NTV Moldova din 17 iunie, cu participarea ministrului în exercițiu al Agriculturii, Infrastructurii Regionale și Mediului, Ion Perju. Titrând „*Statul nu mai are bani pentru fermieri*”, știrea informează despre prejudiciile cauzate de ploile și furtunile recente și inserează citate ale ministrului cu referire la acest subiect. Reporterul îi atribuie lui Ion Perju afirmația: „*În cazul în care politicienii vor continua să insiste ca puținii bani rămași în fondul de rezervă să fie alocați pentru a crește numărul secțiilor de votare pentru diasporă, există riscul ca recolta să fie compromisă integral*”. Acest citat indirect este de fapt o concluzie a reporterului, care se pliază pe opiniile moderatorului emisiunii. Ion Perju nu a făcut astfel de declarații în emisiune, nu a făcut nicio referire la politicieni sau la secțiile pentru diasporă. În final, reporterul menționează că „*anterior, la sugestia Maiei Sandu, Guvernul a decis ca cea mai mare parte a banilor din fondul de rezervă să fie alocați pentru alegerile parlamentare anticipate*”.

Subiectul este reluat la 23 iunie, într-o știre separată, în care reporterul se referă la pagubele estimate de ministrul Perju. „*...El s-a arătat îngrijorat de faptul că statul nu dispune de fondurile necesare pentru a oferi ajutoare și despăgubiri deoarece banii din fondul de rezervă al Guvernului, prevăzuți pentru intervenții în situații de acest fel, au fost folosiți la sugestia președintelui Maia Sandu pentru organizarea alegerilor parlamentare anticipate. Ca urmare, Guvernul dispune de doar 28 de milioane de lei*”, a precizat ministrul în exercițiu al Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului. Acest citat nu este susținut de declarații ale ministrului, care în intervenția directă se referă la alte lucruri. De notat că, în emisiune, preocupările legate de lipsa banilor au fost exprimate de moderator, iar Ion Perju nu a făcut declarații care ar fi stabilit legătura între fondul de rezervă, alegeri și președinta Maia Sandu. Astfel, postul a încălcat flagrant prevederile Art.13 (1) al CSMA, care prevede că furnizorii de servicii media trebuie să informeze corect cu privire la un fapt sau un eveniment, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință.

Zilnic, în buletine au fost inserate știri cu caracter electoral direct sau indirect care accentuau în final că anumite lucruri bune, inițiate de PSRM, nu au fost duse până la capăt pentru că unele legi nu au fost promulgate de președinta Sandu.

Tonalitatea reflectării majorității candidaților electorali a fost neutră, cu excepția BECS, care a beneficiat de tonalitate pozitivă în cinci cazuri, și a PAS, care a fost protagonistul a zece materiale cu conotație negativă. De asemenea, PAS a fost dezavantajat de numărul mare de știri cu tonalitate negativă la adresa președintei Maia Sandu – zece în total. Alte partide au apărut preponderent în lumină neutră, cu excepția PUN – o apariție negativă.

De notat că, în perioada de raport, a fost remarcată o diminuare a numărului de știri de campanie a BECS, reprezentanții acestui bloc apărând în știri mai mult în postură de acuzatori ai altor partide. Postul a menționat cel puțin o dată, în finalul știrilor relevante, care este poziția concurentului în buletinul de vot. S-a diminuat prezența în știri a liderului PSRM, Igor Dodon,

care uneori apărea pe ecran, însă nu avea intervenții directe – de exemplu, în știrea din 21 iunie despre Festivalul Căpșunelor și Mierii de la Sadova.

Postul a avut două materiale privind rezultatele sondajelor de opinie, în ambele cazuri respectând prevederile *Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale în alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 în mijloacele de informare în masă din R. Moldova*.

Pluralismul de opinie. Corectitudinea și echilibrul surselor

Cele 40 de știri relevante au fost documentate din 97 de surse, care nu au fost diverse, fiind asigurat un pluralism de opinie relativ. De cele mai multe ori a fost vorba de reprezentanți ai concurenților electorali, reprezentanți ai guvernului, ai CEC, ai administrației publice locale și cetățeni. În perioada de raport nu a fost remarcată o creștere evidentă a numărului de concurenți electorali reflectați, postul informând despre 10 candidați electorali în total, dintre care opt au fost citați, iar doi - doar menționați.

BECS a fost protagonistul cu cel mai mare număr de apariții/mențiuni și volum alocat intervențiilor directe, urmat de PPDA și PACCC. PAS a fost candidatul electoral care a fost preponderent menționat – patru ori, și o dată a fost citat.

Frecvența apariției actorilor electorali în știri și volumul intervențiilor/TOP 10

Subiecți citați/menționați	Frecvența	Durata apariției directe și indirecte, sec
BECS	19	1502
PPDA	6	283
PDM	2	182
PACCC	1	155
PUN	1	86
PAS	5	60
AUR	1	58
PDA	1	50
BERU	2	0
PP Șor	1	0

Președinta Maia Sandu a fost menționată de 10 ori și a avut o intervenție directă.

Din numărul total de 12 știri conflictuale, marea majoritate (8) au fost dezechilibrate, fără a cita ambele părți din conflict. Postul nu a depus eforturi pentru a echilibra știrile, menționând de cele mai multe ori că partea vizată nu a răspuns la telefon sau a refuzat să comenteze, fără să ofere dovada efortului jurnalistic în acest sens. Astfel, la 18 iunie, NTV Moldova informează despre intenția unui deputat PSRM de a sesiza Procuratura Generală ca să investigheze relațiile Maiei Sandu cu companiile petroliere, lansând acuzații de corupție (ar fi sponsorizat campania Maiei Sandu pentru prezidențiale, iar acum președinta permite creșterea prețurilor la petrol). Postul afirmă că purtătoarea de cuvânt a Președinției a refuzat să comenteze, fără a proba aceste afirmații, iar reprezentanții PAS nu au fost contactați. Într-o altă știre din 18 iunie, Igor Dodon acuză Președinția că nu ia măsuri pentru a stopa creșterea prețurilor.

Un echilibru parțial a fost asigurat în știrile despre acuzațiile Comisiei parlamentare de anchetă cu privire la răpirea judecătorului ucrainean Nicolae Ceaus, Maia Sandu fiind acuzată de implicare, dar lipsind reacția ei.

În ceea ce privește echilibrul de gen, în perioada de raport s-a atestat o discrepanță evidentă între numărul bărbaților și femeilor citate/menționate - sursele de sex masculin constituind 55, iar cele de sex feminin – 29 (32%).

Limbajul și imaginile video utilizate

În știrile cu caracter electoral, limbajul a fost în general adecvat și neutru. Nu au fost identificate manipulări ale imaginilor sau tertipuri de montaj. Într-un caz (materialul de tip Vox Populi din 18 iunie), postul nu a menționat că a folosit imagini de arhivă, ceea ce contravine *Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale în alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 în mijloacele de informare în masă din R. Moldova*.

Prime TV

Implicarea în reflectarea campaniei electorale

În perioada de raport, Prime TV a realizat 30 de subiecte electorale în cele cinci ediții ale principalului buletin de știri al zilei, cu un volum total de 3087 de secunde (0,8 ore). Reporterii au relatat despre prioritățile și angajamentele electorale ale concurenților, anunțate în cadrul evenimentelor de campanie, au oferit informații de la Comisia Electorală Centrală cu privire la procesul electoral, au urmărit subiectul cu privire la numărul secțiilor de votare de peste hotare. În buletinele de știri au fost reflectate și situațiile controversate în care s-au regăsit unii concurenți (tentativele candidatului electoral AUR de a ajunge în regiunea transnistreană, trimiterea pe banca acuzaților a lui Petru Jardan).

Toate știrile monitorizate au fost incluse la rubrica „Electorală 2021”.

Imparțialitate și obiectivitate. Partizanat politic

Prime TV a reflectat corect activitățile desfășurate de concurenții electorali pentru alegerile parlamentare anticipate, de o manieră neutră și echidistantă. Știrile au fost obiective, fără abateri de la normele deontologice, iar faptele au fost separate de opinie.

În procesul de monitorizare nu au fost identificate intenții evidente de favorizare sau defavorizare ale concurenților electorali. Judecând după frecvența și spațiul alocat aparițiilor, dar și după unghiul de abordare a subiectelor, se remarcă favorizarea ușoară a BECS, tonalitatea în raport cu ceilalți candidații prezenți în știri fiind neutră.

Prime TV a difuzat o știre despre rezultatele unui sondaj electoral, în ediția din 21 iunie. Subiectul a fost realizat în corespundere cu prevederile *Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale în alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 în mijloacele de informare în masă din R. Moldova*.

Pluralismul de opinie. Corectitudinea și echilibrul surselor

Prime TV a asigurat în perioada de raport o diversitate relativă a surselor, la documentarea celor 30 de știri fiind consultate 72 de surse. Printre acestea se numără candidații electorali, Comisia Electorală Centrală, reprezentanți ai instituțiilor statului solicitați pentru comentariu în materiale controversate.

Din perspectiva aparițiilor, cea mai mare prezență au avut-o reprezentanții BECS, cu un volum al intervențiilor directe și indirecte de 362 de secunde. Cu un volum al aparițiilor de 2,4 ori mai mic, în top urmează candidatul electoral AUR, cu 149 de secunde. La o scurtă distanță de AUR

se poziționează candidatul electoral BERU cu 140 de secunde pentru intervenții directe sau indirecte.

Frecvența apariției actorilor electorali în știri și volumul intervențiilor/Top 10

Subiecți citați/menționați	Frecvența	Durata apariției directe și indirecte, sec
BECS	11	362
AUR	5	149
BERU	5	140
PPDA	4	131
PAS	7	124
PACE	2	58
PRP	1	40
PP Șor	2	30
PDM	1	30
PNOI	2	25

Candidatul independent, Veaceslav Valico a avut o apariție de 10 secunde, iar concurentul electoral PDA - o singură mențiune.

Din numărul total de știri (30), 12 au avut un caracter conflictual. În toate materialele de acest gen, reporterii au asigurat echilibrul surselor citate, oferind un tablou complet al situațiilor.

La capitolul echilibrului de gen, reporterii au consultat, prioritar, surse masculine (41), în timp ce sursele feminine (opt) au avut o prezență considerabil mai mică (16%).

Limbajul și imaginile video utilizate

Limbajul și imaginile video utilizate în buletinele de știri de la Prime TV au fost în corespundere cu normele deontologice. Abateri și elemente care să discrimineze candidații nu au fost semnalate.

Primul în Moldova

Implicarea în campania electorală

În perioada 18-24 iunie 2021, postul de televiziune Primul în Moldova a continuat să reflecte activ campania electorală. În cinci buletine de știri difuzate în perioada menționată, canalul a pus pe post 38 de materiale cu caracter electoral direct și indirect, cu durata de 5307 secunde (1,4 ore). 27 au fost incluse la rubrica „Electorală 2021”, 11 fiind difuzate în afara acestei rubrici. Mai mult de jumătate din aceste știri au reflectat activitatea reprezentanților BECS în cadrul campaniei electorale, dar și în afara ei, sau s-au referit la acest bloc electoral. În alte materiale, Primul în Moldova a relatat despre activitatea curentă a CEC, angajamente politice făcute publice de alți concurenți electorali, acuzații lansate în interiorul unei formațiuni politice sau de exponenții unor partide la adresa altora, activitatea președintei R. Moldova, Maia Sandu, etc.

Imparțialitate și obiectivitate. Partizanat politic

Mai mult de jumătate (23 de știri) din materialele analizate în cadrul acestei monitorizări au fost tendențioase, contrar prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale. Lipsa de imparțialitate și obiectivitate a putut fi remarcată la selectarea subiectelor, precum și prin unghiul de abordare. În mare parte, jurnaliștii postului de televiziune au scos în prim-plan realizări și declarații ale exponenților BECS și acuzații la adresa PAS și a președintei R. Moldova, Maia Sandu. Astfel, a putut fi observată intenția postului Primul în Moldova de a-i pune în lumină pozitivă pe exponenții BECS și în lumină negativă pe cei ai PAS sau pe Maia Sandu.

De exemplu, la 18 iunie, Primul în Moldova pune pe post o știre prin care anunță că deputatul PSRM Bogdan Țirdea va sesiza Procuratura Generală și Procuratura Anticorupție pentru a stabili conexiunile între directorii ANRE și președinta Maia Sandu, solicitând *„să fie investigată legătura dintre sponsorizările efectuate de unele corporații petroliere în favoarea lui Sandu în campania prezidențială și dacă există vreo relație dintre venirea Maiei Sandu la putere și creșterea imediată a prețurilor la carburanți”*. Tot la 18 iunie, Primul în Moldova subliniază într-o știre despre prejudiciile în agricultură, provocate de precipitațiile abundente, și fondul de rezervă *„ce nu poate fi golit pentru finanțarea alegerilor parlamentare anticipate, în defavoarea proiectelor de urgență pentru țară”*, instituția media subliniind că Maia Sandu a provocat alegerile parlamentare anticipate.

La 22 iunie, postul de televiziune citează PACCC, reprezentanții căruia susțin că programul electoral al PAS *„este un bluf care va dezamăgi, într-un timp foarte scurt, alegătorii”*. Jurnaliștii subliniază în intro că PACCC *„se referă la propunerile formațiunii, din care a făcut parte și președinta Maia Sandu”*. În aceeași știre poate fi observată lipsa separării dintre fapte și opinii. Jurnalistul citește o frază pe care nu a atribuit-o nimănui: *„Oferta PAS privind atragerea fondurilor pentru dezvoltarea satelor este o lozincă goală”*.

La 23 iunie, o știre despre faptul că PPDA cere susținere de la cercurile de afaceri din R. Moldova, este completată cu informații potrivit cărora *„îndemnurile de susținere financiară a campaniilor electorale au început de la liderul PAS, Maia Sandu, în alegerile prezidențiale. Atunci, PSRM a făcut o radiografie a donațiilor și a constatat că sute de pensionari au alocat sume fixe în fondul electoral al actualului președinte. Reprezentanții PSRM au suspectat că sub aceste donații sunt camuflate finanțări ilegale pentru campanie. Ulterior, același proiect a fost preluat de PAS în alegerile parlamentare anticipate”*. Tot la 23 iunie, într-o altă știre, Primul în Moldova susține că *„investigarea furtului miliardului nu mai este o prioritate pentru Maia Sandu”*, făcând trimitere la o declarație anterioară și subliniind că vine *„în contradicție cu promisiunea făcută de Sandu înainte de a ajunge președinte”*.

Primul în Moldova a inclus în buletinul din 23 iunie și o știre despre rezultatele unui sondaj pe care l-a prezentat de o manieră tendențioasă, precizând în intro că *„liderii BECS, Igor Dodon și Vladimir Voronin, se bucură, în continuare, de cea mai mare încredere în rândul moldovenilor, după care urmează șeful statului, Maia Sandu”*. *„Studiul arată că, la capitalul încredere, Maia Sandu a obținut o cotă de 32,9%. Totuși, șeful statului continuă să fie devansat de cei doi lideri ai blocului PCRM-PSRM, care cumulativ au obținut peste 40%”*, potrivit Primul în Moldova. Cifrele prezentate pe ecran arată că, la capitalul „Încredere în politicieni”, Maia Sandu este urmată de Igor Dodon și Vladimir Voronin.

Totodată, contrar *Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale în alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 în mijloacele de informare în masă din R. Moldova*, Primul în Moldova nu a menționat detalii despre sursa de finanțare și dacă CEC a fost notificat despre desfășurarea sondajului.

În perioada de raport, în afara rubricii „Electorală 2021”, Primul în Moldova a difuzat trei materiale apreciative despre realizările primarilor care au candidat pe lista PSRM (satul Brezoaia, raionul Ștefan Vodă, și satele Colibabovca și Sărăteni din raionul Leova). Abordarea apreciativă din partea jurnaliștilor a putut fi observată și prin burtierele folosite – de exemplu, „Sărăteni, o dulceață de proiecte” (22 iunie). Aceste materiale au fost completate cu voci ale cetățenilor care apreciază realizările primarilor.

La polul opus, pe 24 iunie, Primul în Moldova a difuzat o știre tendențioasă despre acuzațiile lansate de câțiva cetățeni la adresa primarului din satul Buțeni, raionul Hîncești. După o serie de reportaje apreciative la adresa primarilor care au candidat pe lista PSRM sau independent, Primul în Moldova subliniază în acest caz: „În timp ce în alte sate se instalează conducte de apă, sisteme de canalizare și iluminat stradal, drumurile sunt reparate și casele de cultură – reconstruite, în satul Buțeni doar cifrele din facturile comunale se schimbă. Oamenii se plâng că șeful administrației locale nu face nimic pentru localitate, iar de problemele sătenilor nu îi pasă”. La sfârșitul materialului, jurnaliștii precizează că deși a candidat independent, „edilul a fost văzut la mai toate întrunirile PAS din raionul Hîncești”.

În perioada de raport a fost evident partizanatul postului Primul în Moldova în favoarea BECS, care a fost protagonistul a 22 de știri, în nouă dintre acestea tonalitatea reflectării fiind pronunțat pozitivă. În șase din aceste știri sunt prezentate realizările, angajamentele și propunerile candidaților BECS: donația de 60.000 de doze de vaccin „Sputnik V”, care vin din partea Federației Ruse după înțelegerile dintre președintele Vladimir Putin și Igor Dodon; promovarea valorilor familiei tradiționale; promisiunea că nicio școală nu va fi închisă etc. În alte șapte știri, reprezentanții acestui bloc electoral aduc acuzații la adresa PAS, a președintei R. Moldova, Maia Sandu, și ambasadorului Statelor Unite la Chișinău, Derek Hogan.

În același timp, a fost evidentă atitudinea tendențioasă față de PAS și președinta R. Moldova, Maia Sandu, tonalitatea reflectării acestora fiind negativă în 16 materiale. Primul în Moldova a abordat neutru ceilalți concurenți.

Astfel, Primul în Moldova nu a respectat prevederile Codului electoral (art. 69 (1)) care stipulează că „*radiodifuzorii, în cadrul tuturor programelor lor (...) au obligația de a respecta principiile de echitate, responsabilitate, echilibru și imparțialitate în reflectarea alegerilor*”, dar și prevederile CSMA, art.13 (6), care prevede *asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbateră publică.*

Pluralismul de opinie. Corectitudinea și echilibrul surselor

În perioada de monitorizare, la documentarea știrilor, Primul în Moldova a citat/menționat în materialele analizate 91 de surse, majoritatea fiind concurenți electorali, autorități publice locale, cetățeni, CEC etc.

BECS a beneficiat de cea mai mare prezență, fiindu-i alocat un spațiu de emisie de zeci de ori mai mare decât altor concurenți (PPDA, PDA, PACCC, PDM, PAS). Ceilalți candidați au fost menționați câte o dată atunci când Primul în Moldova a anunțat toți candidații înregistrați de CEC, BERU fiind menționat și în contextul unui sondaj.

Președinta R. Moldova, Maia Sandu, a fost menționată de 11 ori, cu o intervenție directă de 31 de secunde (interviu pentru Europa Liberă – n.a.).

Frecvența apariției actorilor electorali în știri și volumul intervențiilor

Subiecți citați/menționați	Frecvența	Durata apariției directe și indirecte, secunde
BECS	21	1677
PPDA	7	182
PDA	3	150
PACCC	2	150
PDM	3	117
PAS	8	79

În perioada de raport, Primul în Moldova a difuzat 16 știri controversate, în 14 dintre acestea fiind vizați reprezentanții PAS sau președinta Maia Sandu. Cu excepția unui singur material, toate celelalte au fost dezechilibrate. În majoritatea situațiilor, Primul în Moldova nu a anunțat ce pași a întreprins pentru a echilibra materialele și pentru a acorda dreptul la replică.

Într-o știre în care se relatează despre faptul că ambasadorul SUA în R. Moldova, Derek Hogan, este suspectat de partizanat politic, făcându-se referire la o scrisoare adresată de Vladimir Voronin, Primul în Moldova anunță: „*Ambasada SUA nu a răspuns până la această oră cu un comentariu*”.

Astfel, postul nu a respectat Art. 13 (4) din Codul serviciilor media audiovizuale, potrivit căruia, „*în cadrul programelor audiovizuale de știri, pentru care exactitatea și corectitudinea sunt esențiale, relațiile trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect*

factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii”.

În perioada de raport, Primul în Moldova nu a asigurat echilibrul de gen al surselor/protagoniștilor în știrile monitorizate. Postul de televiziune a citat/menționat 62 de surse de sex masculin și 29 de sex feminin (31%).

Limbajul și imaginile video utilizate

Limbajul și imaginile video utilizate în buletinele de știri difuzate de Primul în Moldova au fost în majoritatea cazurilor în corespundere cu normele deontologice, fiind înregistrat un caz în care a putut fi remarcat un limbaj discriminatoriu. În contextul „Săptămânii familiei”, lansată de BECS, un consilier PSRM în Consiliul Municipal Chișinău și un candidat BECS au declarat la 21 iunie: „*Noi vedem cum sunt colectate semnături în susținerea zoofiliei. Ei înțeleg greșit îndemnul iubește-ți aproapele*” și „*Să ne rugăm pentru ceilalți care toată săptămâna aceasta au încercat să promoveze valori străine poporului nostru, care au vorbit despre înlocuirea cuvintelor duioase mamă și tată cu termenul părinte 1 și părinte 2*”, declarații în măsură să incite la ură și intoleranță față de reprezentanții comunității LGBT, deși în știre nu este menționată această comunitate. Astfel, postul a încălcat Art. 11(2) al CSMA care interzice difuzarea reportajelor susceptibile de a propaga, incita, promova sau justifica ura fondată pe intoleranță sau pe discriminarea pe criterii de sex, de rasă, de naționalitate, de religie, de dizabilitate sau de orientare sexuală.

Pro TV

Implicarea în campania electorală

Postul de televiziune Pro TV Chișinău a difuzat, în cele șapte buletine monitorizate, 32 de știri cu caracter electoral direct și indirect, cu o durată totală de 3744 de secunde (1,04 ore). În grilă s-au regăsit subiecte cu privire la numărul secțiilor de votare de peste hotare, activitățile de campanie ale unor concurenți electorali, aspecte controversate ce țin de activitatea anterioară a unor candidați și acuzații lansate de unii concurenți la adresa altora. De asemenea, postul a informat despre organizarea dezbaterilor „Te votezi la Pro TV”, cu anunțarea concurenților invitați, iar în buletinele din zilele următoare a inclus știri despre dezbaterile care au avut loc în seara precedentă.

Imparțialitate și obiectivitate. Partizanat politic

Pro TV a relatat corect despre activitățile desfășurate de concurenți. Știrile care au reflectat procesul electoral și activitățile de campanie ale candidaților au fost elaborate de o manieră neutră și echidistantă. Predilecții față de anumiți concurenți electorali sau intenții de favorizare/defavorizare în raport cu aceștia nu au fost semnalate.

În perioada monitorizată, postul de televiziune a difuzat două știri despre rezultatele sondajelor electorale anunțate în zilele respective (21 și 23 iunie), în corespundere cu prevederile *Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale în alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 în mijloacele de informare în masă din R. Moldova*. Știrile au oferit informații despre denumirea organizației care a efectuat sondajul, data sau intervalul de timp în care s-a desfășurat, dimensiunea eșantionului și marja maximă de eroare, sursa de finanțare etc. În ambele materiale nu se menționează dacă Comisia Electorală Centrală a fost sau nu informată despre desfășurarea acestora, așa cum prevede regulamentul.

Pluralismul de opinie. Corectitudinea și echilibrul surselor

Reporterii postului au consultat 101 surse în documentarea și realizarea subiectelor electorale, cu intervenții directe sau indirecte. Cel mai mult au fost citați concurenții, participanții la dezbaterile organizate de Pro TV sau alte evenimente de campanie.

Din perspectiva spațiului de emisie alocat, cea mai mare prezență revine reprezentanților BECS, candidatul electoral cu cel mai mare volum pentru intervenții directe sau indirecte - 168 de secunde. Topul este urmat de PDM, cu un volum de 88 de secunde de intervenții directe și indirecte. La o mică distanță de PDM ca și volum de emisie, cu 84 de secunde, se poziționează concurentul electoral PPDA.

Frecvența apariției actorilor electorali în știri și volumul intervențiilor/Top 10

Subieți citați/menționați	Frecvența	Durata apariției directe și indirecte, sec
BECS	10	168
PDM	3	88
PPDA	7	84
AUR	3	76
PAS	8	74
PACE	4	64
BERU	5	60
PP Șor	5	48
PRM	2	40
PACCC	3	38

PMPSN a avut o apariție de 30 de secunde și o mențiune, PNOI a avut o intervenție de 16 secunde și o mențiune, PDA a avut o apariție de 14 secunde și o mențiune, iar PUN a fost menționat de patru ori. Candidatul independent Veaceslav Valico a fost menționat o singură dată.

Postul a difuzat nouă știri controversate, dintre care una dezechilibrată din punct de vedere al surselor citate. Se atestă lipsa unui comentariu sau opinii din partea CEC atunci când președinta Maia Sandu a declarat că „sunt oameni la CEC care se lasă influențați politic, înțeleg că pe unii din ei se pun presiuni din partea unor actori politici...”, material difuzat pe 18 iunie.

Din perspectiva asigurării egalității de gen, sursele/protagoniștii de sex masculin au fost citați/menționați de 45 de ori, iar femeile au fost citate/menționate de 14 ori (23%).

Limbajul și imaginile video utilizate

În cadrul știrilor despre campania electorală, postul Pro TV a utilizat un limbaj neutru, excepție fiind un material pus pe post în ediția din data de 23 iunie, despre sondajul realizat de Asociația Sociologilor și Demografilor din Moldova. În cazul concurentului electoral PP Șor, care se clasează pe locul trei în topul preferințelor electorale ale cetățenilor conform sondajului, reportera a recurs la etichetare, menționând că „...cu aproape 6%, în parlament ar mai intra și partidul fugarului Ilan Șor, condamnat de prima instanță la șapte ani și jumătate de închisoare pentru fraude la BEM”.

Imaginile puse pe post au fost în corespundere cu normele deontologice.

Implicarea în reflectarea campaniei electorale

În perioada de monitorizare, postul de televiziune Publika TV a difuzat 37 de știri cu tangență electorală directă sau indirectă, cu un volum total de 3568 de secunde (circa o oră). Jurnaliștii postului au reflectat activitățile de campanie ale concurenților electorali, declarațiile privind angajamentele electorale ale partidelor politice, acuzații lansate de reprezentanți ai formațiunilor politice înscrise în cursa pentru alegerile parlamentare anticipate, rezultatele sondajelor sociologice făcute publice în această perioadă, dosarul secțiilor de votare ce ar urma să fie deschise peste hotare pentru alegerile din 11 iulie etc.

Imparțialitate și obiectivitate. Partizanat politic

Majoritatea știrilor difuzate de Publika TV și analizate în cadrul acestei monitorizări au fost realizate de o manieră imparțială și au respectat principiul separării faptelor de opinii.

Un anumit grad de tendențiozitate a putut fi observat la selectarea subiectelor reflectate, postul dând prioritate reprezentanților BECS. Din cele 37 de știri monitorizate, în șase postul de televiziune a reflectat declarațiile și angajamentele făcute de exponenții BECS sau evenimentele la care au participat aceștia, tonalitatea reflectării acestora fiind în egală măsură și neutră, și pozitivă.

Astfel, la 18 iunie, Igor Dodon, liderul PSRM, apare într-o știre în care „*îndeamnă PAS să nu respingă ideea unui dialog după anticipate și să nu repete situația din 2019, când PAS s-a angajat public că nu va face alianțe cu socialiștii*”. În aceeași zi, Publika TV anunță că „*socialiștii au atacat la Curtea Constituțională așa-numita lege a miliardului, prin care, în 2016, au fost acordate garanții de stat în valoare de aproape 14 miliarde de lei pentru acoperirea furtului din sistemul bancar*”. La 22 iunie, postul de televiziune relatează că liderii BECS, Igor Dodon și Vladimir Voronin, au depus flori la complexul memorial „Eternitate” și au comemorat victimele Celui de-al Doilea Război Mondial. La 23 iunie, Publika TV anunță că BECS promite să relanseze programul „Satul moldovenesc”, iar la 24 iunie reflectă declarațiile lui Vladimir Voronin privind propunerea BECS de a elabora o nouă Constituție. Tot la 24 iunie, Publika TV relatează despre acuzațiile aduse SIS și Președinției de către doi deputați PSRM, Adrian Lebedinschi și Grigore Novac, ambii candidați pe lista BECS, în cazul răpirii cetățeanului ucrainean Nicolae Ceaus.

Ceilalți concurenți au apărut în diferite contexte, tonalitatea reflectării fiind neutră.

În perioada de raport au fost puse pe post două știri despre rezultatele a două sondaje (21 și 23 iunie), în care au fost menționate următoarele formațiuni: BECS, PAS, PPDA, PP Șor, BERU, PDM. Postul de televiziune a adoptat o tonalitate neutră în raport cu acești concurenți electorali.

În cazul sondajului reflectat la 21 iunie, Publika TV a inclus informații despre denumirea organizației care a efectuat studiul, intervalul de timp în care s-a desfășurat, metoda utilizată, dimensiunea eșantionului și marja de eroare. Contrar *Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale în alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 în mijloacele de informare în masă din R. Moldova*, Publika TV nu a menționat detalii despre sursa de finanțare și dacă CEC a fost notificat despre desfășurarea sondajului. În cazul studiului făcut public la 23 iunie, postul de televiziune nu a anunțat marja maximă de eroare și nu a precizat dacă CEC a fost anunțat despre desfășurarea sondajului. Jurnaliștii au precizat că reprezentanții instituției care a realizat studiul nu au răspuns la telefon pentru a oferi detalii despre comanditarul cercetării și cât a costat.

Pluralismul de opinie. Corectitudinea și echilibrul surselor

La documentarea celor 37 de știri monitorizate, jurnaliștii postului TV au abordat/citat/menționat 61 de surse. Cel mai des au fost citați direct sau indirect concurenții electorali de la evenimente, conferințe de presă, postări pe rețelele sociale etc.

Publika TV a citat sau a menționat 11 concurenți electorali din cei 23 de candidați înregistrați de CEC. BECS a beneficiat de cel mai mare spațiu de emisie – 269 de secunde, urmat de PAS la o distanță mai mare – 169 de secunde, AUR – 103 secunde, PPDA – 102 secunde.

Frecvența apariției actorilor electorali în știri și volumul intervențiilor

Subiecți citați/menționați	Frecvența	Durata apariției directe și indirecte, secunde
BECS	9	269
PAS	9	169
AUR	5	103
PPDA	9	102
BERU	4	79
PP Șor	4	73
PRM	1	72
PACE	1	69
PDM	4	54
PNOI	2	25
V. Valico	1	11

Din numărul total de știri difuzate, 15 au reflectat subiecte controversate. În cazul a 14 știri, Publika TV a garantat echilibrul surselor sau a anunțat despre efortul depus pentru a asigura dreptul la replică celor vizați. Într-o știre pusă pe post la 24 iunie, atunci când simpatizanții PAS au protestat în fața sediului Guvernului împotriva deciziei Ministerului Educației de a-l demite pe Ion Iovcev din funcția de director al Liceului „Lucian Blaga” de la Tiraspol și în care aceștia scandau „Jos hoții!”, Publika TV nu a precizat ce a întreprins pentru a obține poziția autorităților, anunțând: „Protestul a durat aproximativ jumătate de oră. Între timp, nimeni de la Ministerul Educației nu a ieșit afară să discute cu manifestanții”.

Majoritatea știrilor au fost realizate cu trimitere la o singură sursă, fără a fi abordate alte surse relevante.

Publika TV nu a asigurat echilibrul de gen al surselor/protagoniștilor în știrile monitorizate. Postul de televiziune a citat/mentionat 45 de bărbați și 16 femei (26%).

Limbajul și imaginile video utilizate

Limbajul și imaginile video utilizate de Publika TV în știrile analizate în această perioadă de raport au fost în corespundere cu normele deontologice.

RTR Moldova

Implicarea în reflectarea campaniei electorale

Postul de televiziune RTR Moldova a difuzat în perioada de raport cinci ediții ale buletinului de știri de la ora 20.00. Acestea au inclus 41 de știri cu caracter electoral direct, având un volum de 3103 de secunde (0,8 ore). 36 de știri au fost incluse în cadrul rubricii „Alegeri parlamentare anticipate 11.07.2021”, iar alte cinci, care vizau activitatea CEC, au fost difuzate în afara rubricii. Subiectele electorale au reflectat în principal activitatea candidaților înscriși în cursa pentru fotoliul de deputat – întâlniri cu alegătorii în diverse localități, prezentarea priorităților în anumite domenii, inclusiv viziuni asupra modificării Constituției sau expunerea inițiativelor privind micșorarea pragului electoral.

Imparțialitate și obiectivitate. Partizanat politic

Cele 41 de știri cu caracter electoral direct, difuzate de RTR Moldova, au fost obiective, imparțiale și lipsite de tendențiozitate. În perioada de raport nu au fost sesizate abateri de la normele deontologice și profesionale, informația fiind prezentată corect și echidistant, fără amestec dintre fapte și opinii, etichetări sau judecăți de valoare. Postul de televiziune a relatat despre majoritatea concurenților electorali, fără a fi observată o anumită predilecție pentru reflectarea unui sau altui candidat electoral.

Tonalitatea reflectării a fost una neutră în raport cu toți candidații înregistrați de CEC.

Pluralismul de opinie. Corectitudinea și echilibrul surselor

Pentru a documenta cele 41 de știri prezentate în intervalul 18-24 iunie 2021, jurnaliștii RTR Moldova au citat sau menționat 57 de surse, în mare parte fiind vorba de candidații care au organizat evenimente electorale.

Din perspectiva frecvenței aparițiilor actorilor electorali nu a fost remarcată o predilecție pentru un anumit candidat. De cele mai multe apariții a beneficiat BECS (4) cu un volum de emisie de 228 de secunde, urmat de PAS cu trei apariții și 199 de secunde. PACCC și PPDA au avut un număr similar de apariții și un volum de emisie de 106 și, respectiv, 85 de secunde. AUR, BERU, PPPS, PRM și candidatul independent Veaceslav Valico au avut între două și trei apariții, cu o durată a acestora care variază între 65 și 83 de secunde.

Frecvența apariției actorilor electorali în știri și volumul intervențiilor/Top 10

Subiecți citați/menționați	Frecvența	Durata apariției directe și indirecte, sec
BECS	4	228
PAS	3	199
PACCC	2	106
PPDA	2	85
AUR	3	83
BERU	3	77

PPPS	2	75
PRM	2	65
Veaceslav Valico	2	65
PDM	1	60

PPO și PPOM au beneficiat fiecare de două apariții a câte 48 și, respectiv, 33 de secunde, iar PDM, PDA, PNOI, PVE, PLD, PUN și PDCM au avut câte o apariție fiecare.

La realizarea știrilor electorale, jurnaliștii RTR Moldova au recurs, de obicei, la o singură sursă, fără a fi prezentate informații de context, cu excepția câtorva situații în care materialele au fost mai complexe. În majoritatea cazurilor, la finalul știrilor cu implicarea candidaților electorali, reporterul menționa locul pe care candidatul îl ocupă în lista electorală sau numărul sub care formațiunea respectivă se va regăsi în buletinul de vot. În perioada de raport, RTR Moldova nu a avut puse pe post știri conflictuale.

În perioada supusă monitorizării, RTR Moldova nu a asigurat echilibrul de gen al protagoniștilor, sursele masculine fiind citate/menționate de 38 de ori, iar cele feminine de 8 ori (17%).

Limbajul și imaginile video utilizate

În intervalul 18-24 iunie, limbajul și imaginile video utilizate de RTR Moldova au respectat normele deontologice și profesionale, fără a fi înregistrate abateri.

Implicarea în reflectarea campaniei electorale

În perioada de raport, TV6 a difuzat în edițiile buletinului „Ora știrilor” 28 de materiale informative cu caracter electoral direct sau indirect, cu un volum total de emisie de 3783 de secunde (puțin peste o oră). O parte dintre acestea au fost incluse la rubrica „Electorală 2021”. În fiecare ediție monitorizată, postul a relatat despre deciziile instanțelor de judecată și ale CEC la subiectul numărului secțiilor de votare ce urmează a fi deschise peste hotarele țării, precum și alte decizii din activitatea Comisiei Electorale în perioada alegerilor. De asemenea, jurnaliștii au informat despre lansările în campanie și promisiunile electorale ale candidaților care au organizat conferințe de presă ori întâlniri cu alegătorii; acuzații lansate de unii concurenți la adresa altora; declarațiile unor partide pe marginea demiterii lui Ion Iovcev din funcția de director al Liceului „Lucian Blaga” de la Tiraspol; mersul cauzei penale pornite pe numele deputatului Petru Jardan, fost director interimar al Aeroportului Chișinău. Câteva știri au relatat despre sărbători și evenimente de comemorare din orașul Orhei, precum și despre reparația unui drum din raionul Orhei, toate cu participarea/citarea autorităților locale.

Imparțialitate și obiectivitate. Partizanat politic

Majoritatea știrilor monitorizate au respectat principiile neutralității, echidistanței și separării faptelor de opinii. În patru știri din 28 s-au strecurat elemente de tendențiozitate. Una se referă la o întrevedere din 18 iunie a deputatei Marina Tauber cu locuitorii din Orhei, iar prezentatoarea știrilor remarcă în debut că, potrivit orheienilor, „de mai bine de cinci ani, în mun. Orhei lucrurile s-au schimbat spre bine întrucât au fost implementate mai multe proiecte sociale și de infrastructură. În aceste condiții, locuitorii își doresc neapărat ca aceste reforme

să fie implementate și la nivel de țară”. Materialul citează un șir de promisiuni lansate de Marina Tauber și de primarul localității, Pavel Verejanu, fiind pomenit totodată și Ilan Șor. TV6 mai afirmă că „*Partidul Șor s-a lansat în campania electorală cu un program vast de dezvoltare economică și socială a țării, care va asigura modernizarea Republicii Moldova. Multe dintre prevederile documentului au fost preluate din experiența de succes din Orhei*”. Și textul burtierei este relevant în context: „*Își doresc o Moldova ca-n Orhei*”.

Un alt material cu elemente de tendențiozitate, din 24 iunie, informează despre faptul că președinta Maia Sandu și-a prezentat raportul de activitate după șase luni de mandat, cu accent pe faptul că „*șeful statului recunoaște că nu a reușit prea multe*”, mesaj menționat inclusiv pe burtieră. TV6 relatează că, în cadrul briefingului, Sandu a enumerat patru domenii pe care s-a axat instituția prezidențială în această perioadă, „*fără a da însă prea multe exemple concrete*”. La fel, Sandu a declarat că a discutat aproape zilnic cu diferiți actori la subiectul recepționării vaccinurilor anti-Covid, „*chiar dacă Ministerul Sănătății a aderat la platforma COVAX încă în august 2020 și a purtat discuții pentru obținerea antidoturilor*”. „*Șefa statului s-a lăudat cu cele 600 de milioane de euro pe care R. Moldova urmează să le primească de la UE sub formă de împrumuturi și subvenții, dar nu amintește de condițiile pe care trebuie să le îndeplinească pentru a primi banii*”, adaugă în știre jurnaliștii postului TV6.

Televiziunea a plasat în context neutru majoritatea candidaților abordați în știri, PP Șor fiind pus în lumină pozitivă în patru cazuri. Pe lângă materialul cu Marina Tauber, este vorba de două reportaje extinse din 18 și 21 iunie despre cum la Orhei s-a sărbătorit Ziua lucrătorului medical - cu flori, aplauze și diplome - și, respectiv, Ziua portului național - unde de pe scenă au răsunat „*cele mai săltărețe hore*”. În ambele se precizează că evenimentele au fost organizate de autoritățile locale, fiind citați președintele raionului Orhei, Dinu Țurcanu, și primarul localității, Pavel Verejanu. Pe 24 iunie, TV6 a difuzat o știre despre faptul că „*după trei decenii, locuitorii a nouă localități din r. Orhei vor avea o șosea construită ca la carte*”, banii fiind alocați de autoritățile centrale și locale. Și de această dată este citat Dinu Țurcanu, precum și primarul localității Jora de Mijloc. Jurnaliștii afirmă că „*drumul arăta ca după război*” și că, odată reparat, „*drumul spre casa de la țară va fi mai lin, iar vizitele la părinți - mai dese*”.

Și PACE a fost plasat în lumină pozitivă într-o știre. După ce, pe 21 iunie, Gheorghe Cavcaliuc a relatat despre un caz de presupusă contrabandă de țigări în proporții deosebit de mari, fără a oferi însă nume, TV6 a revenit la subiect pe 24 iunie, relatând că liderul PACE „*sare în ajutorul instituțiilor responsabile de investigarea contrabandei cu țigări, pe care l-a denunțat recent*”, depunând niște demersuri la Serviciul Vamal și Poliția de Frontieră.

Maia Sandu a fost plasată în lumină negativă în știrea despre raportul acesteia la șase luni de mandat, iar PDM într-o altă știre din 24 iunie referitoare la angajamentele electorale ale formațiunii pentru agricultori. Este citat Nicolae Ciubuc. În informația de background se amintește că el a ocupat fotoliul de ministru al Agriculturii în Cabinetul Filip, liderul PDM, „*iar pe timpul său agricultorii au protestat, fiind nemulțumiți de politicile guvernanților față de această ramură*”.

Pluralismul de opinie. Corectitudinea și echilibrul surselor

Știrile monitorizate la postul TV6 au citat și/sau menționat 84 de surse, fiind asigurată o diversitate relativă a acestora. Este vorba în primul rând de CEC și concurenți electorali, urmași de reprezentanți ai unor instituții publice precum Serviciul Vamal, Poliția de Frontieră, Guvern, Președinție și instanțe de judecată. Totodată, reporterii canalului TV au abordat mai mulți

cetățeni în materialele lor. Comentariile unor experți, analiști politici au lipsit însă în această săptămână de monitorizare.

TV6 a oferit acces în știri pentru 11 concurenți electorali. Cel mai prezent, atât după spațiul de emisie pentru mențiuni/citări, cât și după frecvență a fost PP Șor, cu o durată a intervențiilor directe și indirecte de 356 de secunde. Acesta este urmat de PACE, citat în două știri și menționat în altele două, BECS - citat de două ori și menționat o dată, PDM - citat în trei materiale. PAS, deși a figurat în șase știri, a fost citat scurt doar în două dintre acestea.

Frecvența apariției actorilor electorali în știri și volumul intervențiilor

Subiecți citați/menționați	Frecvența	Durata apariției directe și indirecte, sec
PP Șor	7	356
PACE	4	150
BECS	3	100
PDM	3	89
PRM	1	60
AUR	2	31
PPDA	2	30
PAS	6	28

Pe lângă concurenții incluși în tabel, alți trei au fost doar menționați în știri, fără a fi citați - BERU, PNOI și Veaceslav Valico. Președinția și/sau Maia Sandu a figurat în cinci știri ale TV6, dintre care a fost citată direct sau indirect de două ori.

Șase știri au avut un caracter conflictual, iar trei dintre acestea au fost dezechilibrate sau parțial echilibrate. Pe 21 iunie, Petru Jordan a declarat că Procuratura Generală este folosită drept „*bătă politică pentru a lovi în oponenți*” și că „*acțiunile PG sunt intenționate, în plină campanie electorală*”. Reacția instituției lipsește. O știre parțial echilibrată se referă la sesizarea PACE că PAS folosește imagini cu Maia Sandu în campanie, iar cheltuielile pentru tipărirea acestor materiale nu ar fi reflectate în raportul financiar. În context, se amintește despre contestația BECS la același subiect, pe care CEC refuză să o examineze deocamdată. TV6 face trimitere la o declarație anterioară a PAS, care „*a negat acuzațiile, declarând că PSRM promovează minciuni despre Maia Sandu*”. Jurnaliștii nu prezintă reacția PAS sau a președinției la acuzațiile PACE și nu precizează dacă au încercat să-i contacteze pe cei vizați. Într-o altă știre din 23 iunie, liderul PACE, Gheorghe Cavaliuc, l-a acuzat pe Renato Usatîi (BERU) că ar conduce o rețea de spionaj împotriva unei puteri străine. TV6 precizează că Usatîi nu a răspuns la telefon pentru a comenta acuzațiile și nici pe rețelele sociale nu a venit cu vreun comentariu. Ținând cont de acuzațiile grave aduse la adresa sa, jurnaliștii erau obligați să depună eforturi sporite pentru a-i oferi dreptul la replică.

TV6 a asigurat un echilibru relativ din perspectiva egalității de gen, în știri fiind citate/menționate 24 de femei versus 37 de bărbați.

Limbajul și imaginile video utilizate

Limbajul și imaginile video utilizate în buletinele de știri de la TV8 au fost în corespundere cu normele deontologice, fără abateri și elemente discriminatorii.

TV8

Implicarea în campania electorală

În perioada 18-24 iunie 2021, TV8 a difuzat 24 de știri cu caracter electoral direct și indirect, cu volumul total de 3783 de secunde (1,05 ore). Postul a reflectat activitatea concurenților electorali – întâlniri cu alegătorii, priorități electorale, donațiile primite de concurenți; a investigat cazurile de implicare a copiilor în campania electorală; a informat despre rapoarte ale societății civile privind desfășurarea campaniei, despre acuzații lansate de unii concurenți la adresa altora, precum și despre situația privind numărul secțiilor de votare peste hotare – decizia Curții de Apel versus decizia CEC. La fel, în cadrul rubricii electorale s-au regăsit și știri realizate în baza dezbaterilor electorale de la TV8.

Imparțialitate și obiectivitate. Partizanat politic

Marea majoritatea a subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate obiectiv și imparțial, separând faptele de opinie. În două cazuri a fost evidentă atitudinea ușor tendențioasă a postului în raport cu protagoniștii. Astfel, postul inserează la 18 iunie o știre despre un video postat pe rețelele sociale de către un deputat PPDA în care apar Renato Usatii (BERU) și Alexandru Jizdan (PDM) trăgând la țintă la tir, „*alături de Damir, finul lui Plahotniuc*”. Postul a făcut demersurile necesare ca să includă poziția tuturor celor vizați în material, dar unghiul de abordare denotă lipsa de imparțialitate și îi pune în lumină negativă pe protagoniști. Or, după informarea despre video și reacțiile celor vizați, postul pune accentul pe relația dintre Renato Usatii și Alexandru Jizdan, citând o investigație jurnalistică în care Usatii afirmă că l-ar fi plătit pe Jizdan pe timpul când acesta era la putere. Un alt material cu tentă tendențioasă a fost pus pe post la 22 iunie, fiind vorba de o știre în baza discuțiilor de la dezbaterile electorale din ajun, care îi prezintă neutru pe unii candidați și critic pe alții.

Tonalitatea reflectării mării majorități a concurenților electorali a fost neutră, cu excepția BERU, PDM și BECS, care au fost reflectați și în lumină negativă câte o dată.

Corectitudinea și echilibrul surselor. Pluralismul de opinie

În perioada de raport, în cele 24 de știri relevante prezentei monitorizării, TV8 a citat și/sau menționat 79 de surse, asigurând diversitatea surselor și a protagoniștilor. Postul a citat de cele mai multe ori concurenții electorali, reprezentanții CEC, judecători, administrația publică centrală, societatea civilă, cetățeni etc.

Frecvența apariției actorilor electorali în știri și volumul intervențiilor/Top 10

Subiecți citați/menționați	Frecvența	Durata apariției directe și indirecte, secunde
PDM	2	132
PR	2	124

PP ȘOR	2	75
PAS	4	65
PACE	2	65
BECS	6	57
PNOI	3	40
POM	2	37
PPDA	3	26
BERU	3	25

AUR și PACCC au avut câte o apariție de cinci și, respectiv, 14 secunde, iar candidatul independent Veaceslav Velico a avut o intervenție de 14 secunde. Președinta Maia Sandu a avut o apariție de 31 de secunde.

Marea majoritate a știrilor controversate – 10 din 12 – au fost echilibrate, în două cazuri echilibrul fiind asigurat parțial. Este vorba despre materialul din 24 iunie despre abaterile constatate de Promo-Lex, în care a fost inserată replica unei părți vizate, menționându-se că ceilalți vizați nu au răspuns la telefon. În aceeași zi, știrea despre fenomenul trolling-ului pe rețelele sociale a rămas dezechilibrată, postul menționând că părțile vizate fie nu au răspuns, fie au întrerupt apelul.

Majoritatea surselor din știrile difuzate de TV8 au fost bărbați - 48, iar numărul femeilor a fost 14 (22%), postul neasigurând echilibrul din perspectiva egalității de gen.

Limbajul și imaginile video utilizate

În cadrul știrilor despre campania electorală, TV8 a utilizat un limbaj neutru, iar imaginile puse pe post au fost în corespundere cu normele deontologice.

CONCLUZII GENERALE

În intervalul 18-24 iunie, la cele 10 posturi de televiziune monitorizate în campania electorală pentru alegerile prezidențiale din 11 iulie au fost remarcate următoarele tendințe:

În intervalul 18-24 iunie, la cele 10 posturi de televiziune monitorizate în campania electorală pentru alegerile prezidențiale din 11 iulie au fost remarcate următoarele tendințe:

- Postul public de televiziune Moldova 1 a oferit acces în știri majorității concurenților electorali, pe care i-a reflectat neutru, fără a favoriza sau defavoriza evident vreunul dintre ei. Din perspectiva selectării subiectelor, dar și a unghiului de abordare, se remarcă o ușoară favorizare a Blocului Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor, care au avut mai multe apariții, inclusiv în lumină pozitivă. Materialele electorale au fost corecte și echidistante, dar sursele au fost mai puțin diverse. Știrile conflictuale au fost de cele mai multe ori echilibrate, iar egalitatea de gen a surselor nu a fost asigurată.
- Posturile de televiziune NTV Moldova și Primul în Moldova au demonstrat un comportament tendențios și partizan în raport cu Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor (BECS), care a beneficiat de cel mai mare spațiu al intervențiilor, tonalitatea reflectării fiind pozitivă și neutră. Concurrentul electoral Partidul Acțiune și

Solidaritate (PAS) a fost preponderent defavorizat, acesta fiind mai mult menționat decât citat în știri, la fel ca președinta Maia Sandu. Posturile au oferit acces în știri unui număr relativ mic de concurenți electorali, fiind evidentă lipsa pluralismului de opinii. Majoritatea știrilor controversate au fost dezechilibrate, fiind înregistrate și unele abateri ce țin de utilizarea imaginilor și limbajului. Balanța echilibrului de gen a fost înclinată spre sursele de sex masculin.

- Posturile private de televiziune Jurnal TV, Pro TV, TV8 și RTR Moldova au reflectat corect și echidistant campania electorală, oferind acces în știri majorității concurenților electorali. Tonalitatea reflectării concurenților electorali a fost preponderent neutră pentru concurenții reflectați. O mare parte din știri au fost imparțiale, separând faptele de opinie, iar cele controversate au asigurat echilibrul de opinie în cele mai multe cazuri. Materialele au fost dezechilibrate din perspectiva asigurării echilibrului de gen.
- Prime TV și Publika TV au informat în mare parte imparțial despre mersul campaniei pentru alegerile parlamentare anticipate, abordând de o manieră neutră majoritatea candidaților înscriși în cursă. Din perspectiva selectării subiectelor pentru reflectare și a unghiului de abordare, posturile au acordat prioritate exponenților BECS, care au avut mai multe intervenții, inclusiv în lumină pozitivă. Majoritatea știrilor au fost realizate dintr-o singură sursă. Posturile nu au asigurat echilibrul de gen al surselor/protagoniștilor.
- Postul privat de televiziune TV6 a oferit acces în știri la mai puțin din jumătate din concurenții electorali, pe care i-a tratat echidistant. Excepție face PP Șor, care a fost favorizat atât de frecvența și spațiul mai mare alocat intervențiilor, cât și de tonalitatea pozitivă. Sursele nu au fost suficient de diverse, iar unele știri conflictuale au fost dezechilibrate sau parțial echilibrate. Postul a asigurat un echilibru relativ din perspectiva egalității de gen, balanța înclinând spre bărbați.

Recomandări:

- Radiodifuzorii să utilizeze rapoartele de monitorizare ca instrumente de autoreglementare și să elimine carențele, astfel încât activitatea lor să fie conformă cu normele legale și Codul deontologic al jurnalistului.
- Consiliul Audiovizualului să se autosesizeze și să folosească rapoartele de monitorizare pentru a evalua dacă posturile tv monitorizate au respectat dreptul la informare completă, obiectivă și veridică.
- Consiliul Audiovizualului să reacționeze prompt și eficient în cazurile derogărilor de la normele legale admise de radiodifuzori în reflectarea campaniilor electorale, pentru a asigura o informare adecvată a electoratului prin intermediul programelor audiovizuale.